

5778 Toe Bisjwat - Potentieel of echt

Toe Bisjwat, de vijftiende dag vande maand Sjewat, vieren wij als het nieuwjaarsfeest van de bomen. De Misjna in Rosj Hasjana (1:1) brengt hierover echter een meningsverschil. Beth Hillel zegt inderdaad dat dit feest op de vijftiende vande maand valt. Beth Sjammai daarentegen zegt dat het nieuw jaar voor de bomen al op de eerste van deze maand begint. Waarover gaat dit meningsverschil?

Op Toe Bisjwat eten wij vruchten van de boom. Dit doen wij terwijl er nog helemaal geen vruchten aan de bomen hangen. Sterker nog er is geen enkel teken van leven aan de boom. De winter regeert nog. Wij slaan dus eigenlijk heel wat stappen over. Vruchten kun je eigenlijk pas rond Sjawoe'ot verwachten.

Maar de idee hierachter is als volgt: wij weten dat de bomen in potentie deze prachtige, lekkere vruchten kunnen voortbrengen en gaan er vanuit dat dit zal gebeuren. Onze vreugde hierover kan al beginnen. Wij vertrouwen op Hasjem's natuur om de rest te doen. Zo leggen we Beth Sjammai uit.

Beth Hillel is het hier gedeeltelijk mee eens. Ook hij vindt dat we al ver van te voren blijdschap mogen voelen over de op handen zijnde groei. Maar gaat niet zo ver als Beth Sjammai. Hij wil iets van verandering zien. De innerlijke verandering die de boom nodig heeft, van winter naar lente, moet tenminste een beetje begonnen zijn. Niet alleen in potentie maar echt er al zijn - zij het minimaal.

Op een bepaalde manier kunnen wij deze gedachte op onszelf betrekken. Ieder mens wil graag dat hij 'vruchten' heeft waar hij trots op kan zijn. Kinderen, een goede naam, werk dat blijvend is, noem maar op. Maar wij zijn soms te gemakzuchtig en zijn al tevreden met de potentie om een en ander te bereiken. Wij gaan niet door tot de verandering er echt is en het resultaat verzekert.

Dat kan zo zijn met de opvoeding van onze kinderen of met al die andere zaken die wij graag beschouwen als onze 'opbrengst'. De strengere Beth Sjammai vertrouwde er op dat het goed zou komen, de houding van Beth Hillel is anders: je moet eerst de vruchten zien groeien voordat je mag beginnen je te verheugen.